

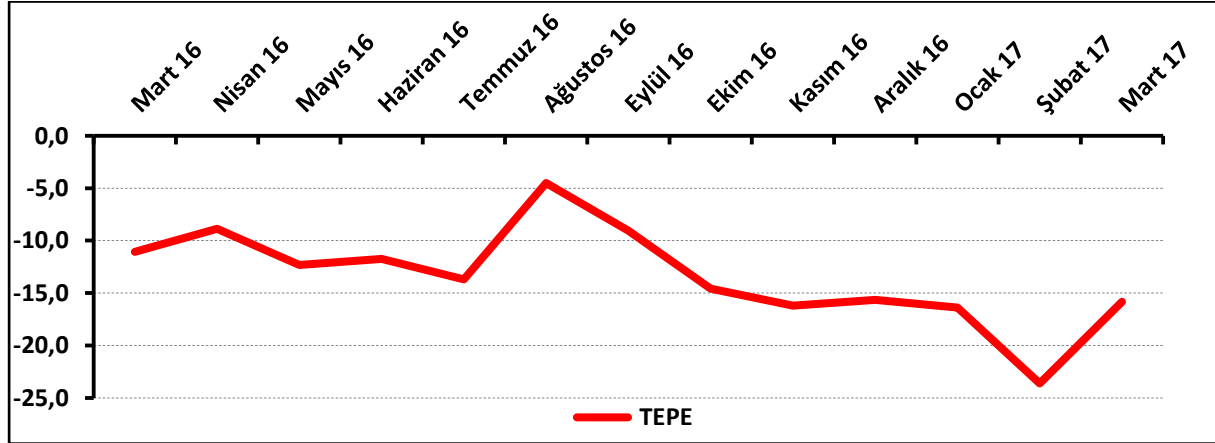
ŞUBAT AYINDAKİ SERT DÜŞÜŞÜ BEKLENTİLERDEKİ ARTIŞLA TELAFİ EDEN TEPE, HALA NEGATİFTE

Şubat 2016'dan bu yana negatifte bulunan perakende güveni, yılın üçüncü ayında da yine negatif alanda kaldı. Mart ayında, Şubat ayındaki düşüşü telafi eden TEPE, Ekim-Ocak ortalaması olan -15,8 seviyesine döndü. Şubat ayına göre yaşanan iyileşmede önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin önceki aya göre toparlanmış olması etkili oldu. Perakende güveni, Kasım 2016'dan bu yana tüm sektörlerdeki negatif seyrine karşın Mart ayında "diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)" ve "birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar" sektörlerinde artış gösterdi. AB-28 ve Euro Bölgesi ile karşılaştırıldığında ise Türkiye'nin performansı geçen yıla göre kötüleşti.

Perakende güveni geçen aya göre arttı

Mart ayında -15,8 puan değerini alan TEPE, geçen yılın aynı dönemine göre 4,7 puan azalırken, geçen aya göre 7,8 puan arttı. TEPE değerinin geçen yıla göre azalmasında, önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi göstergesindeki geçen yıla göre düşüş etkili olurken; aynı göstergenin bir önceki ay gördüğü dipten çıkmış olması Mart TEPE değerini de Şubat ayına göre artırdı.

Şekil-1. TEPE (Mart 2016 – Mart 2017)¹

Tablo-1. TEPE, Aylık Seri

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-11,2	-3,7	-4,2	-8,2	-6,3	-6,0	-9,8	-10,2	-9,5	-2,9	4,7	2,8
2016	0,8	-6,0	-11,1	-8,9	-12,3	-11,7	-13,7	-4,5	-9,1	-14,6	-16,2	-15,7
2017	-16,4	-23,6	-15,8									

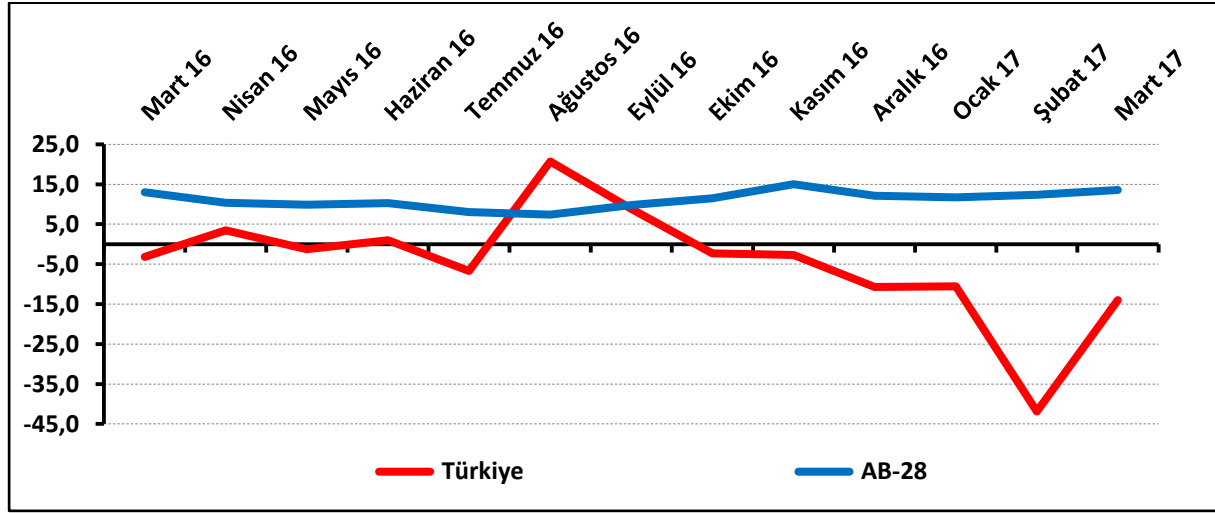
¹ Bültendeki tablolar ve grafikler -aksi belirtilmediği- sürece mevsimsellikten arındırılmış serilere göre hazırlanmıştır.

Perakendecilerin satış beklentileri Aralık-Ocak seviyesinde

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Mart 2017’de -14,0 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki ayda yaşadığı 31,3 puanlık düşüşün 27,9 puanını telafi ederken; bir önceki yılın aynı ayına göre 10,8 puan azaldı.

Mart 2017’de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 37,7’si önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, yüzde 37,3’ü işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise, yüzde 25 oldu.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (Mart 2016 – Mart 2017)

Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi

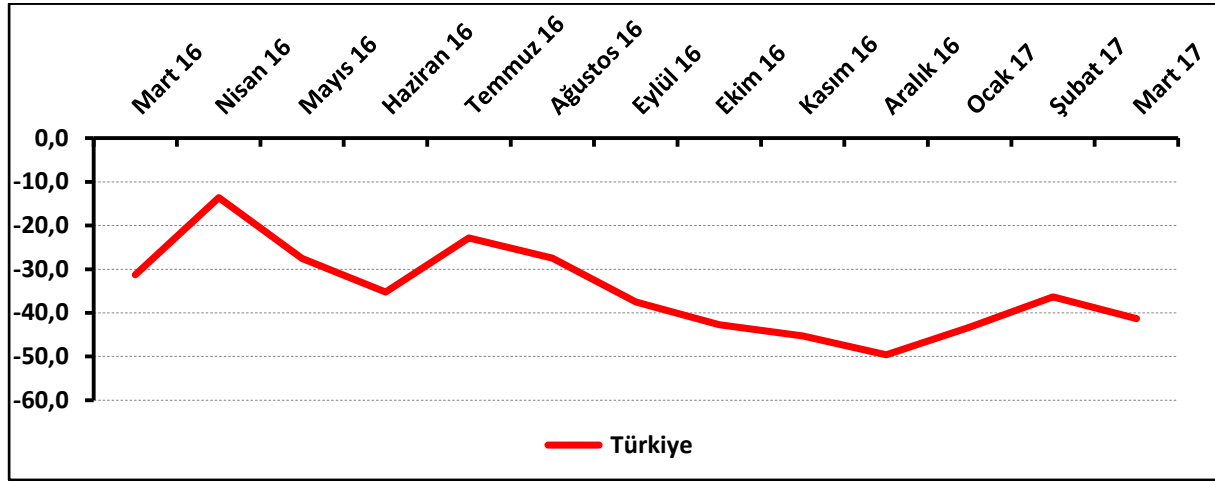
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	11,1	17,9	6,4	-0,6	6,6	3,3	0,7	-7,5	-0,6	7,1	35,6	27,2
2016	13,8	0,7	-3,2	3,5	-1,2	1,0	-6,7	20,7	8,8	-2,3	-2,7	-10,7
2017	-10,6	-41,9	-14,0									

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu kötüleşti

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu, Mart 2017’de -41,3 puan değerini alarak, Şubat 2017’ye göre 5,0 puan, Mart 2016’ya göre 10,0 puan azaldı.

Mart 2017’de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 17,4’ü geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken, işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 58,8 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise, yüzde 23,8 oldu.

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (Mart 2016 – Mart 2017)

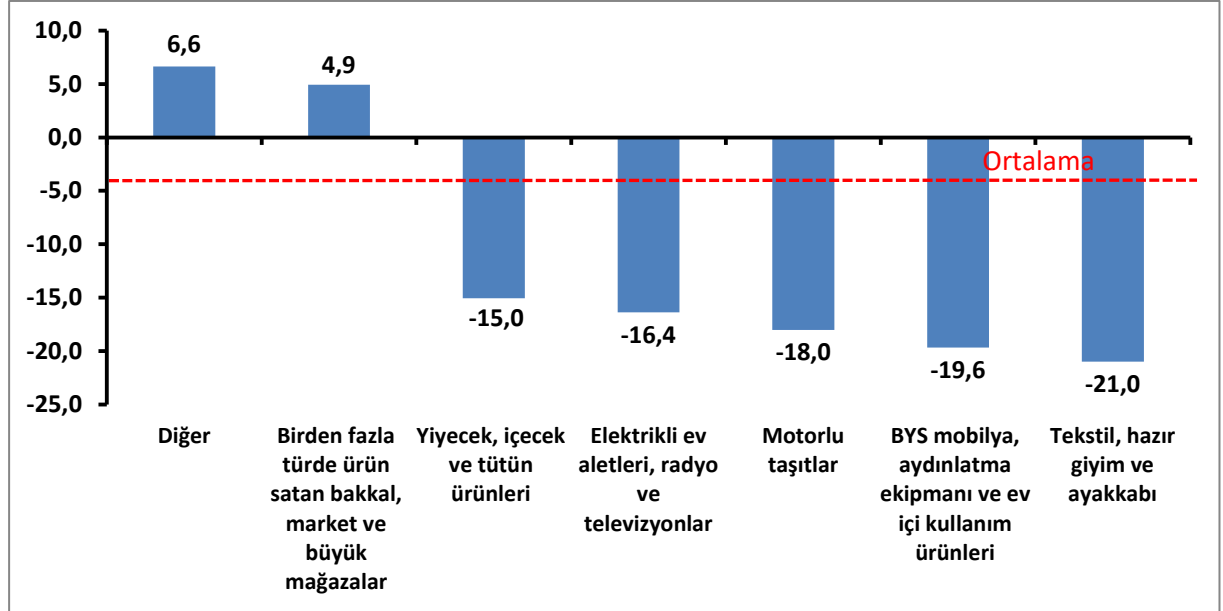
Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-36,6	-27,2	-22,0	-27,9	-23,7	-24,7	-30,4	-27,5	-30,4	-35,6	-25,0	-22,8
2016	-21,2	-32,6	-31,3	-13,6	-27,6	-35,2	-22,8	-27,5	-37,5	-42,7	-45,3	-49,6
2017	-43,3	-36,3	-41,3									

Perakende güveni en fazla “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” sektöründe azaldı

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında Mart 2017’de, geçen yılın aynı dönemine göre en fazla artış “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)” sektöründe gerçekleşti. Bu sektörü “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” sektörü takip etti. Bu 2 sektördeki artış ortalamanın üzerinde gerçekleşti. “Yiyecek, içecek ve tütün ürünleri”, “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar”, “motorlu taşıtlar”, “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” ve “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” sektörlerinde düşüş gözlemlendi. En fazla düşüş “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” sektöründe gerçekleşti.

Şekil-4. Alt sektör bazında TEPE’nin Mart 2017’de geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)

Perakendede satış ve istihdam beklentisi arttı

TEPE anketine soru bazında bakıldığında Mart 2017’de, Mart 2016’ya göre “önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş, satış ve istihdam beklentisi” göstergeleri azalırken, Şubat 2017’ye göre arttı. “Geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu” göstergesi ise ters seyir izledi. “Önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi” ve “gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi” göstergeleri hem Mart 2016’ya hem de Şubat 2017’ye göre artış, “işlerin geçen yıla göre durumu” göstergesi ise azalış gösterdi.

Tablo-4. TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan)

Sorular	Endeks 03/2016	Endeks 02/2017	Endeks 03/2017	Bir önceki aya göre değişim 03/2017	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 03/2017
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-43,4	-40,1	-43,1	-3,0	0,3
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ²	13,4	11,0	9,6	-1,4	-3,8
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-8,3	-29,2	-24,3	4,9	-16,0
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-3,2	-41,9	-14,0	27,9	-10,8
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	4,0	-9,0	-0,7	8,3	-4,7
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	19,0	17,2	21,1	3,9	2,1
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-31,3	-36,3	-41,3	-5,0	-10,0
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	7,5	2,9	9,3	6,4	1,8

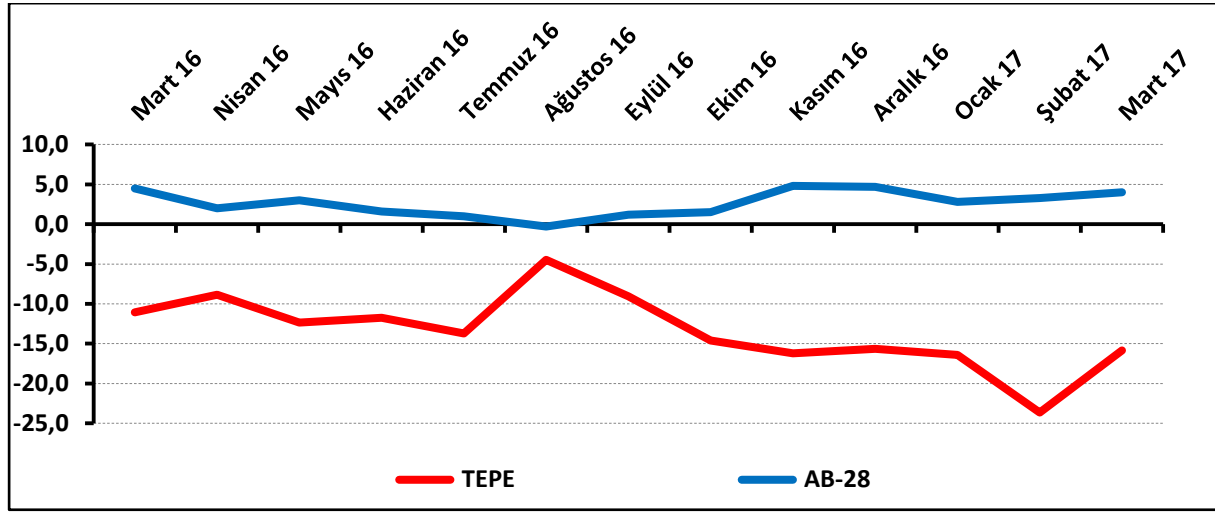
² Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablo-4’deki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

AB’de perakende güveni geçen yıla göre azaldı

AB-28 Perakende Güven Endeksi, Mart 2017’de 4,0 puan değerini aldı. AB-28’de perakende güveni bir önceki aya göre 0,7 puan artarken, geçen yılın aynı dönemine göre 0,5 puan azaldı. Türkiye, geçen yılın aynı dönemine göre AB-28 ve Euro Bölgesi’nden daha kötü, Şubat ayındaki yüksek düşüşün telafisi sayesinde ise, önceki aya göre daha iyi performans sergiledi.

Şekil-5. TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Mart 2016 – Mart 2017)

Tablo-5. AB-28

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	1,6	-0,3	2,0	1,8	5,3	2,0	4,0	7,3	9,1	9,6	8,3	6,0
2016	4,6	4,4	4,5	2,0	3,0	1,6	1,0	-0,3	1,2	1,5	4,8	4,7
2017	2,8	3,3	4,0									

Perakende güveninde Türkiye, geçen yıla göre değişimde AB-28'in gerisinde kaldı

AB-28 ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi değerlerine bakıldığında Finlandiya, Mart ayında da geçen yıla göre en fazla artış yaşanan ülke oldu. Finlandiya'yı Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, Avusturya ve Çek Cumhuriyeti takip etti. Endeks değeri geçen yıla göre en fazla düşen ülkeler ise sırasıyla Litvanya, Danimarka ve Romanya oldu. Bir önceki aya göre en fazla artış Slovenya'da yaşandı. Perakende Güven Endeksinde, Mart 2016'ya göre Euro Bölgesi'nde değişim yaşanmazken, AB-28'de -0,5 puan değişim oldu. Şubat 2016'ya göre değişim incelendiğinde ise Türkiye'nin, AB-28 ve Euro Bölgesi ortalamasından daha iyi performans sergilediği görüldü.

Tablo-6. AB-28 Ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Mart 2016 ve Şubat 2017'ye göre)

Ülkeler	Mart 2016'ya göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)**	Şubat 2017'ye göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)
Finlandiya	17,1	6,3
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	9,7	0,0
Avusturya	5,1	2,3
Çek Cumhuriyeti	3,8	-0,5
Hırvatistan	3,8	3,8
Polonya	3,4	-0,7
Macaristan	3,1	0,6
Bulgaristan	2,9	-1,3
Slovenya	2,3	12,3
Fransa	1,7	-1,4
İtalya	1,5	0,9
Hollanda	1,4	-2,1
Euro Bölgesi-19	0,0	0,0
Portekiz	-0,1	-2,3
Yunanistan	-0,3	0,8
AB-28	-0,5	0,7
İspanya	-0,7	0,2
İngiltere	-1,8	4,7
Almanya	-2,6	-0,4
Letonya	-3,0	-1,9
İsveç	-4,7	-1,5
Türkiye	-4,8	7,8
Slovakya	-5,5	3,3
Estonya	-6,5	2,7
Malta	-6,9	-7,8
Romanya	-7,2	2,7
Danimarka	-8,3	1,3
Litvanya	-8,8	-5,3
Belçika	-10,5	1,2

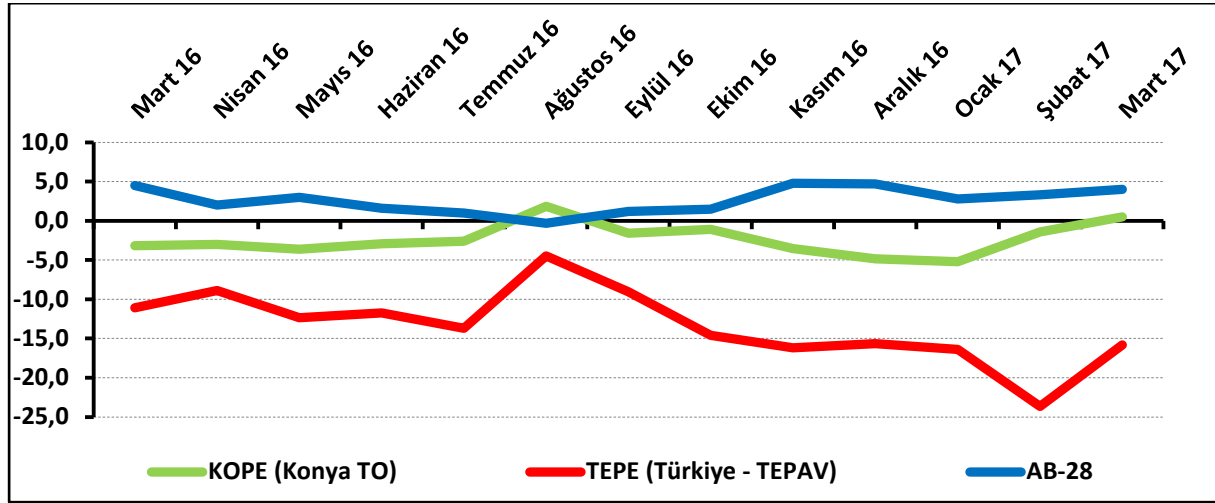
**Sıralama Mart 2016 değerlerine göre yapılmıştır.

Konya’da perakende güveni geçen aya göre arttı

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) işbirliğinde gerçekleştirilen Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE) kapsamında, Şubat 2012’den bu yana Konya’da faaliyet gösteren 300 perakendeci ile her ay yüz yüze anketler yapılıyor.

Mart ayında TEPE, -15,8 puan değerini alırken KOPE 0,5 puan değerini aldı. KOPE, geçen yılın aynı dönemine göre 3,7 puan artarken, TEPE 4,7 puan azaldı. KOPE değeri bir önceki aya göre ise 1,9 puan arttı. Konya perakendesi, mart ayında AB-28’in gerisinde kalırken, Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi.

Şekil-6. KOPE, TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Mart 2016 – Mart 2017)

Tablo-7. Konya Perakende Güven Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	0,1	3,8	0,4	-0,8	2,1	1,4	2,1	-1,1	-3,3	0,5	10,4	6,6
2016	2,5	1,4	-3,2	-3,0	-3,6	-2,9	-2,6	1,9	-1,6	-1,1	-3,5	-4,9
2017	-5,2	-1,4	0,5									